

Asia: OM 9/021/2016

Tuomioistuinviraston perustaminen

Lausunnonantajan lausunto

Kannatatteko vai vastustatteko tuomioistuinviraston perustamista?

Kannatan

Mikä on yleinen arvionne toimikunnan ehdotuksesta?

Asianajajaliitto on jo pitkään kannattanut tuomioistuinviraston perustamista. Tuomioistuinviraston perustaminen on tarpeen tuomioistuinlaitoksen riippumattomuuden turvaamiseksi.

Miten arvioitte tuomioistuinviraston hoidettaviksi ehdotettuja tehtäviä?

Asianajajaliitto kannattaa mietinnön ehdotuksia ja erityisesti siinä esitettyjä tuomioistuinviraston tehtäviä sekä perustettavan uuden viraston johtamisorganisaatiota.

Pidättekö toimikunnan arviota tuomioistuinviraston henkilöstömäärästä oikeana ja riittävänä?

-

Miten arvioitte toimikunnan ehdotusta tuomioistuinviraston johtokunnan kokoonpanosta ja nimeämismenettelystä?

Mietintöön jätetyssä eriävässä mielipiteessä on pidetty ongelmallisena asianajajajäsentä viraston johtokunnassa.

Uusi virasto huolehtisi paitsi tuomioistuinlaitoksen toimintaedellytyksistä (kehys- ja talousarviovalmistelu), myös sen kehittämisestä. Viimeksi mainittuihin sisältyvät esimerkiksi tuomioistuinten toimitilahallinto, tietojärjestelmät ja yhteistyössä tuomarinkoulutuslautakunnan kanssa tuomareiden ja tuomioistuinten muun henkilöstön koulutus. Erityisesti näissä asioissa tuomioistuinviraston johtokunnassa on erittäin tärkeää olla myös tuomioistuinpalveluiden käyttäjänäkökulmaa, joita johtokunnassa jäsenenä toimiva asianajaja edustaa. Asianajajat ovat (asiakkaidensa asioissa) tuomioistuinten ylivoimaisesti suurin yksittäinen käyttäjäryhmä. Asianajajat näkevät tuomioistuimen toimintaa päivittäin tuomioistuinpalveluiden käyttäjän näkökulmasta, joten he tuntevat hyvin tuomioistuimen toimintaa ja miltä se myös näyttää ulospäin. Jotta toimintaa

voidaan aidosti kehittää, on välttämätöntä kuulla myös tuomioistuinlaitoksen ulkopuolisten eli asiakkaiden näkemyksiä.

On syytä myös muistaa, että kaikkien johtokunnan jäsenten tulee lakiesityksen 19a luvun 7 §:n perustelujen mukaan toimia vain tuomioistuinlaitoksen kokonaisetua tavoitellen - jäsenet eivät valvo johtokunnassa tuomioistuimensa, tuomioistuinlinjansa, ammattikuntansa tai -järjestönsä etua. Toisessa eriävässä mielipiteessä mainittuja eturistiriitatilanteita voisi yhtä hyvin syntyä, vaikka kaikki johtokunnan jäsenet olisivat tuomioistuinlaitoksen sisältä. Päinvastoin, ulkopuolinen johtokunnan jäsen tasapainottaa johtokunnan toimintaa, koska hän on ulkopuolinen.

Mietinnössä ehdotettu johtokunnan kokoonpano on tasapainoinen ja hyvin perusteltu. Kokoonpano korostaa tuomioistuinlaitoksen riippumattomuutta.

Asianajajaliitto haluaa vielä lopuksi todeta, että liitto on lailla perustettu julkisoikeudellinen yhteisö – liitto ei ole rekisteröity yhdistys, ammattiliitto tai yrittäjäjärjestö. Asianajajan tulee asianajajista annetun lain 5 § mukaan rehellisesti ja tunnollisesti täyttää hänelle uskotut tehtävät sekä kaikessa toiminnassaan noudattaa hyvää asianajajatapaa. Asianajaja on Asianajajaliiton ja sen yhteydessä toimivan riippumattoman valvontalautakunnan valvonnan alainen kaikessa toiminnassaan. Asianajajia velvoittavien tapaohjeiden mukaan asianajajakunnalla on oikeusvaltiossa keskeinen osa oikeusjärjestyksen ja oikeudenhoidon toteuttamisessa ja kehittämisessä ja asianajajan riippumattomuus on yksi asianajajakunnan keskeisistä perusarvoista.

Asianajajaliiton edustaja tulee toimimaan johtokunnassa tuomioistuinlaitoksen kokonaisetua tavoittelevana edustajana, jonka kokemuksesta tuomioistuinlaitoksen palveluiden käyttäjänä on merkittävää lisäarvoa tuomioistuinlaitoksen kehittämisessä.

Miten arvioitte toimikunnan ehdotusta tuomioistuinviraston johtokunnan ja ylijohdajan välisestä toimivallanjaosta?

-

Mikä on kantanne toimikunnan esittämään viraston sijaintipaikkaan ja sijaintipaikan valinnassa huomioon otettaviin seikkoihin?

-

Muuta huomioitavaa?

-

Enne Heidi

Suomen Asianajajaliitto - Pääsihteeri Minna Melender, Suomen
Asianajajaliitto